

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Pilda lui Drohobeczky.

Acum vre-o zece zile, locuința episcopu-
lui Drohobeczky a fost aproape devastată
de mulțimea furioasă. Ieri am primit știrea
că funcționarii unei societăți economice din
Krizevice și-au dat dimisia declarând că nu
vor stă sub președința unui trădător ca
Drohobeczky.

Din Bihor ne-au venit știri în vremea
din urmă, cari fac să ne gândim fără de
voie la cazul Drohobeczky.

Un prelat român a primit în palaturile
sale și a ospătat pe unul din cei mai ex-
puși reprezentanți ai guvernului și ai poli-
ticeii sale, tocmai atunci, când acesta se
află pe un drum de cortășire pentru cuce-
rirea unui cerc românesc.

Oricât chibzuim cazul, ne convingem că
el nu prezintă *nici-o* împrejurare atenuantă
și *toate* împrejurările agravante pentru vina
prelatului român.

Înțelegem datoria oricărui prelat de a se
află în termeni buni cu autoritățile statului,
cu reprezentanții guvernului, dar cece
s'a întâmplat la Beiuș și la Stâna de
vale este cu mult mai mult de cât
atâta.

Nu în timp de pace, ci pe timp de răs-
boiu electoral, episcopul Orăzii-mari a găz-
duit pe un fișpan venit să lucre împotriva
partidului național românesc.

La masa lui s'au rostit toasturi pentru
o înfrățire româno-maghiară de către aceia
cari veniseră să aducă războiu și apăsare
între români.

Să ne dăm bine seama de situație.

Ne aflăm încă sub impresia loviturii celei
mai cumplite pe care am primit-o vreodată
din partea guvernelor ungurești, sub im-
presia legii lui Apponyi. Ea singură ar fi
de-ajuns de-a sfărma orice punte de co-
municație între noi și guvern. O violare
atât de gravă și de pe față a autonomiilor
noastre bisericești ar trebui să reducă con-
tactul dintre biserica noastră și reprezin-
tanții guvernului la răceala formalităților
celor mai necesare.

Dar acesta este numai fondul situației ge-
nerale, pe care să țese o situație particu-
lară în Bihor și în Beiuș. Nicăiri nu am
avut parte de atâtea umiliri și prigoniri ca
aici. Nu trebuie să mai amintim pe cei
50—60 de români morți la Aleșd, nici pe
cei vre-o 15 rămași în viață pentru a fi
osândiți, nu mai pomenim de rana veșnic
sângerândă a maghiarizării liceului din
Beiuș, deși acestea singure ar fi trebuit să
creieze o atmosferă de cel mai aspru an-
tagonism între noi și guvern.

Dar nu am uitat înfrângerile rușinoase
ale partidului național în Bihor cu prilejul
alegerilor trecute.

Dar suntem sub impresia imediată a
brutalităților de acum 3 luni dela adunarea
din Beiuș, nu putem uita cum jandarmii
lui Markovits de-o parte, și ungurii țără-
ieni de altă parte alungau poporul venit
să protesteze împotriva nelegiuirilor căr-
muitorilor.

Nu am uitat nici goana sălbatică a revi-

zorilor școlari ai statului până și împotriva
copiilor de școală.

Și după acest pomelnic de impilări și
îngenunchieri ce vedem? Reprezentantul
acelui guvern, care ne-a făcut toate astea,
vine la Beiuș spre a propovădui *pacea și*
înfrățirea între români și unguri.

Cine dintre noi poate să primească în
pace și fără protestare aceasta, afară poate
de acei cărora moartea le-a astupat gura
la Aleșd?

Nu simte prelatul român al Bihorului,
nu simt românii din Bihor cât de uriașe
este ironia acestei situații? Nu văd că
niciodată o cursă nu ni-s'a întins cu un
vicleșug, cu un cinism mai batjocuritor?
Nu bagă ei de seamă că niciodată supt
masca unui suris prietenesc nu s'a ascuns
mai multă dușmănie, mai multă falșitate
haină? Ei cari au primit pe fișpanul Glatz
cu alai, cu discursuri, cu banchete și cu
torții (înțelegem, firește, pe cei cari s'au
făcut vinovați de asta) nu văd ei cum răs-
plătește Glatz primirea lor? Nu văd ei că
prima vizită a fișpanului a fost dată —
bătăușilor din Târcaia, și în suita lui se
află faimosul Markovits? Nu văd ei că
toate acestea sunt semnele neîndoioase, că
o nouă mișelie li-se pregătește pe față și
fără scrupului de-a o ascunde măcar?

Pentru aceea nu ne putem mira înde-
ajuns cum unul dintre fruntașii Bihorului
găsește că am muștrat prea tare pe vino-
vații înfrățirii româno-maghiare. Nu am avut
ocazia de-a vedea la fața locului toate a-
mănuntele acestei umiliri naționale, dar so-

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

STELELE.

Povestilă de un păstor provençal. —

De Alphonse Daudet.

Când păzeam turmele pe Luberon, rămâneam
săptămâni întregi fără să văd suflet de om, sin-
gur la pășune au cănele meu Labri și cu oițele
mele.

Din când în când, mai trecea pe acolo după
buruienii de leac eremitul din Mont de l'Ure, iar
uneori câte un cărbunar din Piemont, dar ace-
știa erau oameni simpli, tăcuți din pricina sin-
gurătății, cari pierduseră gustul de a vorbi și
cari nu mai știau nimic de cece se petrecea
jos în sate și la târguri.

De aceea mă simțiam cu totul fericit, după
fiecare cincisprezece zile când auzeam pe poteca
muntelui talanga catărului dela ferma noastră ur-
când cu hrana și mai ales când zăream puțin
câte puțin de asupra coastei, capul desghiețat
al micului Miarró (băiat la fermă) sau căița ro-
șie a babei Norade. Li puneam să-mi povestească
noutățile de pe la țară, cumetriile, nunțile,
dar cece mă durea mai cu deosebire era să
știu ce face fiica stăpânilor mei, domnișoara Ste-
faneta, fata cea mai frumoasă la zece leghe im-
prejur. Fără să arăt mult interes în fața lor, cău-
tam să aflu dacă se duce des pe la petreceri ori
pe la șezători, dacă-i vin mereu tineri noi, iar
acelora cari mă vor întrebă la ce-mi foloseau

să știu toate acestea, mie un biet păstor, îi voi
răspunde că aveam douăzeci de ani și că
Stefaneta era tot ce văzusem mai frumos în
viață.

Într-o Duminecă, cum îmi așteptam musafirii,
se întâmplă să nu sosească pe munte decât târ-
ziu de tot. De dimineață mi-am zis: »Au în-
târziat din pricina liturghiei«; apoi către nămiezi
se stârni o furtună strașnică și atunci mă gân-
dii că catărul n'a putut să meargă din pricina
drumului îngreunat. În sfârșit pe la trei după
ameazi cerul se limpezi, munții sticleau de apă
și de soare și prin zvonul frunzelor cari picurau
și al păraielor umflăte auzii talanga catărului tot
așa de veselă și plină de alarmă ca și glasul
clopotelor din turnuri într-o zi de Paști. De
astădată însă nu era micul Miarró, nici mătușa
Norade, care urcă cu el pe munte. Era... ghi-
ciți cine?... Domnișoara noastră, copiii mei!
domnișoara noastră în ființă, între coșurile de
răchită, îmbujorată de aerul munților și de ră-
coarea adusă de furtuni.

Băiatul se îmbolnăvise, mătușa Norade era în
vacanță la copiii săi. Frumoasa Stefaneta îmi
spuse astea coborând de pe catăr și tot așa îmi
istorisi cum a întârziat din pricina rătăcirii pe
drum; dar era așa de bine gătită, cu panglici,
cu flori, cu rochia în dantele încât ai fi crezut
mai de grabă c'a întârziat la danț, decât că și-a
căutat drumul prin tufișurile codrilor.

O, dulce făptură! Ochii nu se săturau pri-
vind-o. E adevărat că niciodată n'am văzut-o
așa de aproape. Iarna uneori când turmele co-
borau jos și veneam la fermă, seara la cină, ea
străbatea odaia cu vioiciune, fără să vorbească

ceva slugilor, totdeauna gătită și puțin cam mân-
dră... Și acum o aveam dinaintea mea și numai
pentru mine; asta nu te făcea să îți pierzi capul?

Dupăce scoase toate de-ale mâncării din coș,
Stefaneta începu să privească curios împrejurul
ei. Ridicându-și nițel fusta de Duminecă ca să
nu se murdărească întră în țarc ca să vadă col-
țul meu de odihnă, ieselele cu paie, pielea de
berbec, pe care mă culcam, vechea mea manta
acățată în perete, toiagul noduros, pușca cu cre-
mene.

Asta o desfătă.

— Aici trăiești tu, zise ea smeritului păstor.
Cât de mult trebuie să îți se urască stând singur.
Ce faci?... La ce te gândești?...

Aș fi avut pofta să-i răspund: »La d-ta stă-
până« și n'aș fi mințit, dar turburarea mea era
așa de mare, că nu mai puteam să găsec un
singur cuvânt. Cred că băgă de seamă asta și
de aceea răutăcioasa îi plăcea să-mi înțească
stângăcia cu glumele ei:

— Da, drăguța ta păstorule, nu urcă așa câte-
odată să te vadă?... Fără îndoială trebuie să fie
capra de aur sau nimfa Esterela, care trăiește în
vârful munților...

Și ea însăși vorbind avea aierul acestei nimfe
cu zimbețul său frumos, cu capul întors și graba
de-a pleca care făcea din ea o aparițiune.

— Adio, păstorule.

— Inchinăciune, stăpână.

Și plecă îndărăt cu coșurile goale.

Când se pierdă pe poteca râpei, mi-se pără
că pietrele care se rostogoleau sub copitele ca-
tărului îmi cădeau pe inimă una după alta. Le
auzii mult timp, mult timp; și până la scăpatul

cotim că tocmai distanța ne-a făcut să vedem lucrurile în proporțiile lor reale și ne-a ferit de slăbiciunea iertătoare a celor din apropiere.

Să învățăm cu toții dela croați, ceace încă nu avem îndeajuns, radicalismul și intransigența națională față de ori care dintre noi. Căci va fi dureros și trist dacă pentru Drohobeczky-ii noștri nu am aplica aceeași măsură ca croații.

Un caz de rezistență bărbătească.

Din *Ususău* (com. Timișului) se comunică următoarele: Ministrul de instrucție publică a pornit o goană împotriva școlii românești din comuna Ususău. Școala românească fiindu-i un spin în ochi el a căutat să înființeze una ungurească. Pentru a scăpa însă statul de cheltuială, el a impus comunei să facă ea o școală comunală care firește ar fi ungurească.

Conducătorii poporului, în frunte cu vrednicul preot român Vasile *Deheleanu* au înțeles vicleșugul guvernului și au zădărnicit această nerușinată încercare de a creia o școală care să maghiarizeze pe români chiar cu banii lor. Când cererea guvernului a fost adusă înaintea consiliului comunal, acesta, condus de preot, a respins propunerea guvernului. Se cuvine laudă și admirație acestei brave reprezentanțe comunale care a dovedit că este conștientă de chie-marea ei de-a apăra poporul de astfel de atentate mizerabile.

Congregația comitatului a luat însă niște măsuri tocmai opuse acestei hotărâri. Ea a dat ordin ca primăria comunală a Ususăului să cumpere *fără autorizația consiliului comunal* locul lui Iosif Avramescu cu 1400 coroane iar cheltuielile de clădire în sumă de 14.251 cor. să se plătească prin amortizație.

Primarul comunal, bunul român Pavel *Blidariu* și cu casierul Vasile *Tomescu* au refuzat însă să execute această poruncă ilegală. Suprefectul (fibirăul) Baróthy Ferencz îi suspendă. Substitutul primarului și al cas-

sierului primii ordin dela consiliul comunal să nu pue în lucrare porunca congregației. Subprefectul îi suspendă și pe aceștia. Dacă comuna nu se va supune voinței tirane a guvernului, dupăcum nici nu trebuie să se supuie, atunci guvernul este hotărât să *suspende autonomia comunei respective*.

Lăudăm pe bravii români din Ususău și pe conducătorul lor pentru curajul și energia neștrămutată cu care au apărat interesele poporului nostru. Ei vor trebui să-și continue lupta lor atât de legală până la extrem!

Slovacii și sufragiul universal. Deputatul național slovac Francisc *Skiciak* face un apel către slovaci în ziarul «Ludove Noviny» ca să înceapă lupta pentru sufragiul universal. Deputatul emite ideea ca să *roage pe Majestatea Sa prin o deputațiune a poporului ca să se îndure preagrațios a da popoarelor sale sufragiul universal*.

Regele Italiei la Viena. Ziarul «Zeit» aduce știrea pozitivă că la toamnă regele Italiei, *Vittorio Emmanuele* va vizita pe împăratul Francisc Iosif. Întâlnirea aceasta va avea jo deosebită importanță, căci până acuma vizita reciprocă a celor doi suverani în capitalele lor a fost totdeauna împiedecată prin considerații politice. Întâlnirea dela Desio însă a avut și efectul de a înălțura aceste piedeci.

In cercul Careilor-mari, devenit vacant prin moartea contelui Károlyi István, i-se va oferi din partea kossuthiștilor candidatura fișpanului Aradului, contelui Károlyi Gyula. Dacă acesta va primi, atunci celelalte partide nu vor candida.

Din România.

Manevrele regale. Regele va merge în Dobrogea spre a asistă la manevrele regale. Suveranul va urmări luptele ce se vor da între diviziile a 3 a și a 9 a, în zilele de 21 și 22 Sept. iar în ziua de 23 va trece trupele în revistă și va primi defilarea la Tulcea. Suveranul își va stabili cartierul general la Tulcea, în localul prefecturei.

soarelui rămăsei pirotit și nu mă mișcai din loc, de teamă să nu îmi sboare visul. Spre seară, cum încep să se albăstrească fundul văilor și oile să se strângă, behăind una la alta ca să intre în strungă, auzii că mă strigă pe râpă și văzui pe domnișoara Stefaneta, nu răzătoare ca adineori, ci tremurând de frig, de spaimă și de udătură. Se vede că jos la poalele râpei găsise părăul Sorgue umflat de ploaie și nu putea să-l treacă de teamă să nu se înece. Acum nu se mai putea gândi să se întoarcă la fermă, pentru că drumul cel mai scurt n'ar fi știut să-l găsească singură și eu nu puteam să-mi părăsesc turma. Gândul de a petrece noaptea pe munte o turbura mult, mai ales din pricina neliniștii a lor săi. Eu o încredințam că n'are să i-se întâmple nici un rău:

— În Iulie, nopțile sunt scurte stăpână... Noaptea aceasta nu e decât o clipă rea. Socotește-o astfel.

Și făcui un foc mare ca să și usuce picioarele și rochia udă de apa gârlei Sorgue. După asta, îi adusei lapte, niște cașcaval; dar biata fată nu se gândea nici să se încălzească, nici să mănânce și când vedeam boabele de lacrimi în ochii ei, îmi venea și mie să plâng.

Noaptea însă se lăsa îndată. Pe sprânceana munților nu mai rămăsese decât o pulbere stinsă de soare, un nor de lumină spre crepuscul. Rugai atunci pe domnișoara noastră să se odihnească în bordeiul stânei. Intinsei pe niște fân proaspăt o blană nouă, îi zisei noapte bună și m'ășezai afară dinaintea uși dela bordei... Dumnezeu mi-e martor că cu tot focul dragostei care-mi încinsese sângele, nici un cuget rău

nu-mi trecuse prin minte; nimic decât o mândrie fără margini, că într'un colț al bordeiului de lângă turmă, fiica stăpânilor mei, — ca o mie-lușea, mai scumpă și mai albă decât celelalte — se odihnește în paza mea. Niciodată nu mi-s'a părut cerul așa de adânc și stelele așa de strălucitoare...

Deodată ușa bordeiului se deschise și frumoasa Stefaneta apărui în prag. Nu putea să doarmă. Oile se mișcau frecând patele ori behăiau în visurile lor. Îi plăcea mai bine să stea lângă foc. Văzând asta, îi pusei pe umeri pielea mea de capră, ațâțai vâlvoarea, și rămăserăm unul lângă altul fără să vorbim. Dacă-ți petrecut vreodată noaptea sub stele știți că în ceasul când dormim, o lume misterioasă se trezește în singurătate și în tăcere. Atunci izvoarele cântă mai deslușit, lacurile aprind scântei pe luciul apei. Toate spiritele munților se plimbă în libertate; și în aer sunt atingeri ușoare, șgomote tainice, ca și cum s'ar auzi ramurile și iarba crescând. Ziua e vieța ființelor, noaptea e vieța lucrurilor. Când nu ești deprins cu asta... ție teamă. De aceea domnișoara noastră se lăsa de mine, înfiorată la cel mai mic șgomot. Într'un timp, un țipăt lung, melancolic, pornit din lacul care lucea mai jos se înălță către noi, ondulând. În acelaș timp o stea frumoasă alunecă în aceeaș linie pe de-asupra capetelor noastre, cași cum plânsul pe care-l auzisem, ducea o lumină cu el.

— Ce e? mă întrebă încet Stefaneta.

— Un suflet care intră în Paradis stăpână; și făcui semnul crucei.

Se închină atunci și ea și rămase un moment, tăcută, cu capul în aer. Apoi îmi zise:

† Nicolae Grigorescu.

Cel mai mare pictor al României, N. Grigorescu, a încetat din viață, precum cețim într'un ziar din țară.

Grigorescu era bolnav de mult timp. În vremea din urmă suferea de o pneumonie, în contra căreia nu putea lupta din cauza slăbirei puterilor fizice și din cauza vârstei înaintate.

La căpătâiul lui Grigorescu a veghiat până în ultimul moment dl dr. Istrati, fostul comisar al expoziției jubilar, bun prietin cu răposatul.

Grigorescu eră o glorie a României și moartea lui lasă un doliu general. El eră cunoscut și bine apreciat și în străinătate.

Născut la 15 Maiu 1838 în București, dupăce termină studiile liceale întră ca ucenic la un zugrav de biserică dela care primii cele dintăiu noțiuni ale picturii; apoi pleacă spre Paris la 1859, oprindu-se în drum la mănăstirea Agapia pe care o zugrăvi spre a-și agonisi banii trebuincioși pentru drum.

La Paris ajunse la 1861 și intră în școala de belearte, producând în decursul șederei sale acolo număroase opere însemnate. La 1863 se reîntoarse în București, călătorind din când în când prin Italia, Grecia, Anglia și pretutindenii unde arta sa se putea perfecționa.

Opera lui N. Grigorescu este uriașe. Intre principalele tablouri ale sale, se pot cita: «La Smărdan», tablou istoric care se găsește în sala de consiliu a primăriei Bucureștiului. «Cortul țiganilor», «Portretul generalului Năsturel Herescu», «Țiganca», «Carul cu boi», «Un transport de mușioni», «Justiția divină urmărind crima», «Un evreu», «Defilarea prisionerilor turci pe dinaintea Regelui Carol I», «Dorobanțul», «Napoleon III» etc., etc.

— E adevărat că voi păstorii sunteți vrăjitori?
— Nici de cum; dar aici trăim mai aproape de stele și știm mai bine ce se petrece acolo, decât oamenii dela câmp.

Ea se uita mereu în sus, cu capul răzemat de urmăr, acoperită cu pielea de capră, ca un tânăr păstor ceresc:

— Cât e de frumos! Niciodată n'am văzut atâtea stele... Le știi pe nume, păstorule?

— O da, stăpână... Iată! drept de-asupra noastră e *Drumul sfântului Iacob* (Calea laptelui). Drumul acesta merge din Franța drept spre Spania și e tras de sfântul Iacob din Galicia ca să-i arate drumul lui Carol Magnul pe când se războia cu sarazinii. Mai departe e *Carul sufletelor* (Ursa mare) cu cele patru osii strălucitoare. Vezi de jur împrejur această ploae de stele cari cad? Sunt sufletele pe care Dumnezeu le primește la el... Puțin mai jos, iată *Grebla* sau *Cei trei regi* (Orion). Astea ne slujesc de ornice, nouă păstorilor. Acum numai privindu-le, știu că e trecut de miezul nopței. Puțin mai jos, tot spre Sud, strălucște *Jean de Milan* facta stelelor (Sirius). De spre steaua aceasta iată ce povestesc păstorii. Într'o noapte *Jean de Milan*, cu *Cei trei regi* și cu *Cloșca cu pui* fură poftiți la nunta unei stele, prietenă cu ei. *Cloșca cu pui* mai grăbită se zice că plecă întâiu și luă drumul în sus. Privește-o, colo în fundul cerului. *Cei trei regi* se încrucișară mai jos și o ajunseră; dar leneșul acesta de *Jean de Milan* care dormise prea mult, rămase pe urmă și furios de asta ca să i oprească, le aruncă bastonul său. Pentru aceasta *Cei trei regi* se mai numesc și *Bastonul lui Jean de Milan*. Dar cea mai frumoasă dintre toate stelele stăpână, e a noa-

Inmormântarea.

Eri la ora 4 p. m. a sosit în Câmpina dl Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, pentru a lua parte la înmormântarea măiestrului Grigorescu.

De asemenea au sosit aici și dnii Delavrancea, Vlahuță și dr. Istrati. Sosesc mereu grupuri de prieteni și admiratori pentru a conduce pe Grigorescu la locașul său de veci.

Carul funebru a fost format dintr'un car țărănesc, tras de patru boi și împodobit cu flori de câmp.

Organizarea națională.

Darea de seamă a dlui Iuliu Maniu. Candidatura lui Saluzsinszky. — Pregătirea alegerilor croate. — Partidul național. — Návay între alegători. — Reforma regulamentului Camerei.

Darea de seamă a dlui Iuliu Maniu.

În legătură cu știrea noastră de ieri mai anunțăm că dl *Iuliu Maniu* va fi însoțit de mai mulți deputați Duminecă cu prilejul dării sale de seamă în Vințul de jos.

Obiectele adunării convocate spre acest scop vor fi afară de darea de seamă a dlui Maniu și luarea rezoluțiuni în chestia votului universal și organizarea partidului național în cercul Vințul de jos.

Dl Iuliu Maniu în decursul lunei August va ține adunări cu acelaș program aproape în fiecare comună mai mare a cercului său electoral, organizându-și cercul.

Candidatura lui Saluzsinszky. Strugurii sunt acrilii...

Mandatul dela Beiuș nici nu a devenit vacant încă și deja toți flămânzii și nepriecopșiții se precipită la el. O adevărată ceartă s'a iscat între haita de candidați, cari toți formulează pretenții »legitime« la el.

Între ei am amintit și pe Leib-jurnalistul

»român« al lui Kossuth, pe jidănașul Saluzsinszky. Știind ceva românește (pe care limbă o scrie însă pocit și prost) și puindu-i Kossuth la dispoziție mijloacele necesare pentru un ziar »rumunesc« săptămânal el se crede chemat a reprezenta pe românii din Bihor. Dar între atâți competitori, evreiașul vede că sortile sale de izbândă scad în mod simțitor.

Pentru aceea a hotărît să nu candideze decât dacă va fi candidat din partea ungurească cu unanimitate. Iată ce scrie el unui ziar unguresc în privința asta:

Numele meu, zice, încă a fost pus în circulație în legătură cu candidatura dela Beiuș. Declar însă că în fața împrejurărilor actuale, deoarece nu se poate stabili o înțelegere asupra persoanei candidatului nu-mi voi pune candidatura decât numai în cazul că ea ar fi adoptată în mod unanim de toți.

Oricare ar fi candidatul nostru însă, făgăduiesc că îl voi susține cu ziarul meu »Lumina«, scris în limba românească.

Admirăm generositatea dlui Saluzsinszky. Este generositatea vulpii care cruță strugurii zicând că-s acrii.

Noi însă îi dorim cu toată sinceritatea un lucru: ca alegătorii unguri să-l proclame candidat cu unanimitate. Căci numai așa dânsul va avea prilejul de-a — cădea cu mult succes. Și atunci se va convinge că aderența tuturor alegătorilor unguri chiar nu-i destul pentru a ajunge deputatul românilor.

Pregătirea alegerilor croate.

Toate partidele croate sunt ocupate cu pregătirea alegerilor, deoarece se crede că guvernul unguresc va voi să surprindă nepregătite partidele croate dizolvând camera croată. Ba mai afirmă chiar că temeiul alegerilor ar fi deja fixat pe ziua de 4 Septembrie. Cercurile competente însă tăgăduiesc aceasta.

Dumineca trecută mai multe adunări de popor s'au ținut în diferite părți ale Croației. Ele au fost aproape toate liniștite. Numai în *Klaniec*, au fost turburări. Aici au

vorbit deputatul starcevicean făcându-și darea de seamă în fața alegătorilor. În *Brod* cercul deputatului *Brlici*, s'a prezintat și dr. *Iosef Frank*, șeful partidului starcevicean și a supus activitatea lui *Brlici* unei critici aspre. Unii dintre aderenții lui *Brlici* căutară să-l apere, dar lumea nu-l lăsă să vorbească și ei fură îndepărtați cu forța din adunare. În *Ospici*, partidul starcevicean va candida pe *David Starcević*, împotriva actualului deputat *Tomici*.

Partidul național.

Acest partid care până acuma a susținut toate guvernele ungurești, va părăsi acuma și el pe unguri. El a hotărît să nu sprijinească stăpânirea câtă vreme partidul kossuthist va fi la putere. Partidul își va schimba numele, numindu-se *partid constituțional*. Șeful partidului va fi *Nicolae Tomașici* și în Septembrie partidul va edita un ziar.

Návay între alegători.

Vicepreședintele camerei *Návay Lajos*, unul dintre fruntrașii membri ai partidului constituțional, a fost *Duminecă* în *Battonya*, între alegătorii săi, unde a ținut un discurs politic mai lung, ocupându-se aproape cu toate momentele politice, cari preocupă actualmente opinia publică.

În primul rând constată, că domnia coaliției nu a fost steapă, ia în apărare partidul independist, care face politică 67-istă și pledează pentru politica lui *Deák*. A făcut mențiune și despre garanțiile constituționale, cari vor ajunge la toamnă în cameră.

Despre *sufragiul universal* a vorbit în următorii termeni:

Sunt mulți, cari nu numai pretind realizarea cât mai grabnică a acestei reforme, dar cari o urgitează atât de cu impaciență, că, vorbind sincer se pare natural și de prins cu mâna bănuiala, că nu atâta reforma o voiesc, ci mai mult spează, că executarea reformei este una din gropile, în cari coaliția și cărmuirea națională poate să cadă. Sperez că înțelepciunea guvernului un-

A fost...

O tainică veste
Deschis-mi-a poarta,
Zorită șoptind:
Toți oamenii tind,
Să-și fabrice soarta,
A fost... ca'n poveste.

O sfântă iubire
Azi nu-și are locul.
În lume sunt legi,
De nu le'nțelegi
Ți'ngroapă norocul
O tristă-amintire.

În ani de dor plini
E vremea de vise,
Azi taie-ți cărarea
Și treci în not marea.
Din dor de culise
Rămas-au ruini.

Țesutu-ți-ai vieață
Din-vis și utopii,
Sperând fericiri —
Și-acuma te miri,

Că-ți picură stropii
Nădejzii și 'ngheață?

Să suferi ți-e scrisul,
Și-ai singur să suferi
Durerea de-acum.
Ea pleacă pe-un drum
Cu floare de nuferi,
E-al ei paradisul.

Trimisu-i-a cerul
Norocul și darul
Atât de-așteptat,
Căci mult s'a rugat,
Să 'ngroape altarul
De-apururi misterul.

A fost ca 'n poveste
O sfântă iubire
În ani de dor plini.
Rămas-au ruini
Și-o tristă-amintire
De-o tainică veste.

Sandu Arginteanu.

stră, *Steaua păstorului* care ne luminează în revărsat de zori, când ieșim cu turma și seara când venim la strungă. Noi o mai numim și *Maguelonna* frumoasa *Maguelonna* care aleargă după *Petre din Provanța* (Saturn) și se mărită cu el la fiecare șapte ani.

— Cum păstorule, sunt și nunți de stele?

— O da! stăpână.

Și cum mă încercam să-i lămuresc ce sunt aceste nunți de stele, simți ceva rece și fin lăsându-se pe umărul meu. Eră capul ei îngreunat de somn, care se răzema de mine cu o frumoasă motolire de panglici, de bandele, de păr buclat. Ea rămase așa fără să se miște, până când pâliră stelele de pe cer șterse de lumina lină a zilei. Eu o priviam dormind, turburat puțin în adâncul meu, dar sprijinit cu sfîntenie de această noapte senină de vară care nu mi-a trezit decât gânduri frumoase. Imprejurul nostru stelele își urmau drumul lor tăcut, blânde ca o turmă mare; și din când în când îmi închipuiam că una din aceste stele cea mai frumoasă, cea mai strălucitoare pierzându-și calea a venit să se rezeme de umărul meu, ca să doarmă.

Traducere de Gh. D. Mugur. (Sinaia.)

Iconostase noi, precum și renovări după specialitate **Schmidt János,** se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică **Budapesta** IX. Soroksári utca 40. Fondată la anul 1888.

gar nu le va face acestor domni plăcerea aceasta, ci cumpănind bine chestia aceasta de mare importanță va veni înaintea națiunii cu un astfel de elaborat, care în tot cazul poate fi desbătut, care poate fi chiar și atacat mai târziu, va fi însă produsul hotărârii bine cumpănite a guvernului, care și a dat seama cu toate interesele mari.

Reforma dreptului de alegere este chestia politică și o astfel de rezolvare a ei, care conține în sine dizolvarea și știrbirea forței naționale nu se poate octroa nici asupra parlamentului, nici asupra legislatorilor. Dar după mine realizarea dreptului universal de alegere, ca realizarea ordinii legale cetățenești, nu este împreună cu urmări atât de grave, căci dacă privim istoria universală experim, că au obvenit de multeori în trecut rezoluții, rășcoale, pentru că s'o tăgăduit recunoașterea drepturilor, dar nu cunosc în lume o astfel de țară, a cărei ruină și revoluțiune să o fi cauzat împrejurarea, că în cazul estinderii drepturilor au mărit și întărit numărul cetățenilor liberi, iar nu pe al supușilor.

De aceea sper și doresc, ca proiectul referitor la realizarea dreptului universal de vot să se înainteze cât mai degrabă. Poftesc ca la compunerea legii să se apere interesele însemnate ale națiunii, dar declar, că privesc de interes important național apărarea privilegiilor unor clase deosebite, pentru că nu e de importanță ca membrii castelor să fie favorizați, ci ca fiecare membru al națiunii (politice, adăugăm noi) să poată face uz de întregitatea drepturilor cetățenești.

Iși dă apoi expresie speranței, că guvernul va informa încurând opinia publică despre faptul cum intenționează să facă această reformă.

Reforma regulamentului camerei.

Contele Stefan Tisza, ca ministru-președinte, n'a putut să reformeze regulamentul camerei, deși voia să facă acest lucru cu toată insistența.

Acum a ajuns din nou pe tapet acest lucru. Pentru că Viena voiește această reformă și pentru că acum sunt mai multe șanse de reușită.

Principala reformă a regulamentului intern al camerei va avea de scop facerea imposibilă a ori cărei obstrucții din partea opoziției. Opoziția naționaliștilor față cu legea lui Apponyi și pe urmă obstrucția croată este destul motiv pentru reforma regulamentului.

Kossuth a și încercat înainte cu vre-o câteva săptămâni să aducă în discuție această reformă, provocându-se la rușinea, care le-a adus-o pe cap croații. Partizanii săi însă n'au voit să știe de o astfel de reformă, pentru că — au zis — ce vor face ei, 48-iștii, când vor ajunge din nou în opoziție!?

Kossuth însă este câștigat pentru această reformă și coaliția trebuie să fie pregătită pentru ea. De aceea vine »Budapesti Hir-lap« și publică un articol lung al unui Mezei, argumentând pentru revizuirea temeinică a regulamentului.

Nu știm, dacă se va face această reformă. Afară de Kossuth însă, nime altul nu va putea-o face. Iar de va face-o, atunci va avea un titlu puternic la glorie, pentru îngroparea 48-ului.

Revista ziarelor.

»Magyarország« de azi ocupându-se în articolul prim de socialismul modern, încheie astfel:

»Agitatorul socialist maghiar calomniază cu rea voință și lucrează în contra fericirii societății, când îl împinge pe muncitorul la pretensiuni exagerate și când desprețuește munca intelectuală a clasei bogate și o ține de nelucrare. Nime n'are nimic împotriva organizării muncitorimei. Dimpotrivă societatea are nevoie de această organizare în interesul dezvoltării și al păcii. Să nu uite însă agitatorii, că averea poporului se

sporește cu atât mai bine, cu cât mai ideal organizează singuraticii întreprinzători cumiți forța de muncă, care acționează imprăștiat, și să nu pervertească ideea fundamentală a socialismului, că urcarea plății muncitorilor se poate întâmpla numai în proporție cu averea societății.

Rășcoala țărănească a lui Dozsa n'a condus la scop, pentru că atuncia societatea încă n'a putut să asigureze iobăgimei o soartă mai bună. Și azi e așa. Muncitorul nici nu poate trăi în mai mare bunăstare, decât societatea. Și dacă muncitorimea pretinde totuș o mai bună stare, atunci face bolnavă societatea, distruge orice poftă de întreprindere iar ea este nevoită să emigreze acolo, unde sunt deja referințe economice mai dezvoltate și astfel își aduce la ruină propria patrie.

Desigur abuzează de multeori și socialiștii în pretensiunile lor. Cu toate acestea însă e cu totul greșit punctul de vedere al ziarului kossuthist. Căci sutele de mii de muncitori nu emigrează toți pentru a se îmbogăți, ci pentru că nu pot trăi în țară. Dar chiar dacă ar căuta în America numai o mai bună stare sunt îndreptățiți în râvna lor. Iar guvernul, dacă ar voi să facă ceva în direcția asta, ar putea, căci țara e destul de bogată. S'ar putea să se dea de lucru muncitorilor harnici, și mai ales ar trebui să se dea dezvoltată cultură poporului, instrucție reală și practică, fără deosebire de naționalitate, ar trebui să se pună capăt minciunilor șoviniste și privilegiilor nemeștești și clericale — și atunci emigrările de sigur ar conțeni.

Înmormântarea patriarhului Brankovici.

Duminecă a fost înmormântat cu mare pompă patriarhul gr.-or. sârbesc George Brankovici. Durerea poporului sârbesc, cu toată pompa ce s'a arătat, nu s'a manifestat așa, cum s'ar conveni pentru un prelat. Una dintre cauzele, că chiar și la înmormântare poporul sârbesc a fost rece, e că orașul Carloviț, unde a fost înmormântat Brankovici, e cuibul radicalilor, a dușmanilor înverșunați a defunctului patriarh. Totuși stradele micului oraș erau pline de lume curioasă. Când a avut loc înmormântarea, deja nu mai era nici un loc pentru un singur om, pe stradă.

Rămășițele pământești ale patriarhului sârbesc Brankovici au fost puse spre odihnă veșnică Duminecă înainte de amiază, în biserica de sus din Carloviț. Iată amănuntele cari se comunică despre înmormântarea patriarhului: Preoțimea gr. or. sârbească din Ungaria toată, care s'a prezentat într'un număr mare la înmormântare, a primit în mod festiv pe reprezentantul împăratului și regelui Francisc Iosif I., pe generalul comandant de corp din Zagreb. La înmormântare au mai luat parte reprezentanții regelui sârbesc și ai guvernului ungar. O mulțime imensă a luat parte la ultimul drum al patriarhului. Serviciul divin a fost oficiat de trei episcopi și o mulțime de arhimandriți, preoți, etc. Au ținut vorbiri funebre episcopul Nicolici din Pacraț, din partea clerului, și profesorul de teologie Urusovici, din partea mirenilor. Sicriul a fost purtat de preoțime și așezat în cavoul zidit de Brankovici, la biserica de sus din Carloviț. La înmormântare a vorbit încă un profesor.

Din străinătate.

— Franța.

Alegerile pentru consilieri-generalii. Din cele 141 cercuri se cunoaște rezultatul dela 137. Au fost aleși: 83 republicani, radicali și radicali socialiști, 17 conservatori și naționaliști, 19 progresiști și republicani moderați, 18 socialiști uniți.

Franța în Maroc.

Trupele franceze în Tanger. Măcelul dela Casablanca are urmări grave pentru Maroc. Trupele franceze și spaniole vor ocupa, cu consimțirea tuturor marilor puteri, cari au iscălit tractatul dela Algeiras, orașele de pe țărmul mării. Acesta e primul pas, care va aduce cu sine căderea imperiului independent Maroc. Franța și Spania după învoiala dela Algeiras are dreptul de a interveni în Maroc. Guvernul francez a și trimis cinci vapoare de rășboiu în apele marocane, ca să apere interesele europenilor.

Trupele franceze au plecat la Maroc. Ministrul afacerilor externe, Pichon, a declarat, că trupele vor apăra nu numai interesele Franței, ci a tuturor europenilor. Armata franceză, care a plecat în Maroc se compune din două batalioane, două baterii de artilerie și trei sute de călăreți, și va fi condusă de generalul Drude, cunoscut ca bărbat energic. Drude e mai apt pentru a servi statului în Maroc, fiindcă a petrecut timp îndelungat între indigenii Africii-de-Nord și cunoaște vieța și firea lor. Cu totul sunt 2700 de soldați francezi, îmbarcați pentru Maroc.

Vaporul de rășboiu spaniol, »Basal« și încruciașorul englez »Autrin« din Gibraltar au plecat de-asemeni la Maroc.

Svinemünde.

Ziarul rusesc »Novoje Vremja« scrie următoarele despre întrevăderea țarului cu împăratul Wilhelm II al Germaniei, care a avut loc în portul dela Swinemünde:

Cei doi domnitori s'au întâlnit în Swinemünde, pentru a se saluta amical. Vor vorbi, ce-i drept, și despre chestii politice internaționale: astfel și despre relațiile dintre Franța și Germania și Anglia și Germania. Natural că în primul rând vor discuta asupra raporturilor ambelor țări: Rusia și Germania. Deși tripla-allanță a fost prelungită cu șase ani, totuși Germania se vede izolată în mijlocul Europei. Rusia poate să-i dea mână de ajutor în eventualele conflicte cu Anglia sau Franța. De aceea putem zice, că întrevăderea dela Svinemünde nu e numai de caracter personal, ci și de însemnătate politică.

Campania electorală în Rusia.

Presa rusă constată cu o unanimitate semnificativă indiferența de care e cuprinsă populația față de alegerile pentru a treia dămă de stat. Numărul micilor locatari de apartamente, cari în conformitate cu legea, au arătat dorința lor de a fi trecuți pe listele electorale, e infim. La Odesa din 20.000 locuitori din această categorie, abia 48 s'au prezentat la primărie ca să se înscrie. La Smolensk s'au prezentat 178, pe când la alegerile pentru a doua dămă numărul lor era de 700. La Tiraspol s'au făcut 30 înscrieri din 500. Într'o serie de orașe mari ca Simferopol, Tsaritsine, Tomsk, Ekaterinburinburg, Kamenets, Poddolsk, nici un locatar n'a socotit că e nevoie să se deranjeze.

Fără îndoială, administrația își are și ea rolul în abținerea electorală a populației.

Cu prilejul campaniei pentru prima dămă, locatarii de apartamente n'avea nevoie să se prezinte la primărie pentru a fi înscriși în roluri; poliția singură se însărcină cu alcătuirea lor. Acelaș lucru s'a întâmplat și cu campania pentru a doua dămă.

Pentru prima oară acuma populația e silită să se preocupe ea însăși de alcătuirea listelor. Un mare număr de alegători nici nu știu ceva despre aceasta și se lasă la bunul plac al poliției.

Dar desigur nu se poate nega că alături de ignoranță sunt și alte cauze cari motivează această abținere. Principala e nemulțumirea populației pentru schimbarea legii electorale. Con-

duita actuală a alegătorilor nu-i decât o protestare contra modului arbitrar de a lucra al guvernului.

Partea caracteristică a acestei mișcări e spontaneitatea ei, populația orășenească boicotează alegerile fără să fie împinsă la aceasta de nici o propagandă orală sau scrisă, aceasta din urmă fiind, de altminteri, imposibilă din cauza condițiilor polițienești actuale.

Pe deoparte, o lipsă de încredere în viitoarea dumă în care, prin noua lege e asigurată preponderența marilor seniori rurali și a marelui burghezii; pe de alta, trista soartă a alegătorilor cu opinii înaintate în cursul campaniilor electorale trecute nu-i făcută ca să încurajeze sârguința oamenilor.

Proclamarea Bulgariei ca regat. Agenția telegrafică bulgară publică următorul comunicat:

Zvonul după care cu prilejul serbărilor pentru aniversarea a 20-a a urcării pe tron a prințului Bulgariei s'ar proclama independența și principele ar lua titlul de rege, este cu totul lipsită de temei.

Această știre a fost răspândită de o parte din presa europeană și este o născocire răutăcioasă și tendențioasă.

Principele Ferdinand care urmărește acum cu atâta statornicie înalta sa misiune și a impus în împrejurările actuale alte datorii față de națiunea bulgară și nu se va ocupa de chestiuni de vanitate și formalități de titluri sau de ambițiuni personale.

Bulgaria și principele ei apără în Orient cauza progresului și a umanității și nu au în vedere decât această nobilă sarcină.

Mișcarea culturală.

Asociațiunea aradană

precum să știe este convocată pe *Duminecă la 11 c.* Sperăm, că cu prilejul acesta își va da întâlnire toți cărturarii români ai comitatului. *Indeosebi protopopii, preoții, învățătorii apoi advocații medicii și toți dela cari se așteaptă promovarea culturii naționale. Tot asemenea ar fi de dorit să participe și fără nime cât mai multă pentru a generaliza interesul față de scopurile Asociațiunii.*

In adunarea de Duminecă se vor pune baze noi Asociațiunii aradane și nădăjduim că se va inaugura pe acestea o eră nouă de activitate asiduă și rodnică.

Facem apel către publicul românesc din comitat să participe în număr cât mai mare la adunarea de Duminecă.

Turneul Z. Bârsan.

Dupăcum am anunțat în programul turneului artistului nostru Z. Bârsan, Sâmbătă, Duminecă și Luni iubitul nostru artist a dat reprezentații în Sângeorgiu. — Dăm aici programa pentru mai departe:

Hunedoara: Vineri, Sâmbătă în 9, 10 Aug. n.

Hațeg: Duminecă, Luni 11, 12 Aug. n.

Oravița: Sâmbătă, Duminecă, Luni, 17, 18, 19 Aug. n.

Bozoviciu: Joi 22 Aug. n.

Arad: Sâmbătă, Duminecă 24, 25 Aug. n.

Dobra: Luni 26 Aug. n.

Lipova: Mercuri 28 Aug. n.

Blaj: Sâmbătă, 31 Aug. n. și Duminecă, Luni, 1 și 2 Sept. n.

Sighișoara: Sâmbătă 7 Sept. n.

Mediaș: Duminecă 8 Sept. n.

Deva: Mercuri 11 Sept. n.

Brad: Sâmbătă 14 Sept. n.

Abrud: Duminecă, Luni 15, 16 Sept. n.

Bistrița: Sâmbătă în 21 Sept. n.

Dela Bistrița dl Bârsan va trece la Sibiu, Brașov și mai târziu în Bucovina.

Sperăm, că, la rândul său, publicul din Arad și comitat va pregăti cu ocazia venirii lui Bârsan la Arad un adevărat festival cultural.

Un învățător împotriva culturii.

Reproducem mai la vale copia exactă a scrisorii unui învățător român adresată dlui dr. Nestor Opreanu, președintele secțiunii Săn-Miclăuș a Asociațiunii. Acest învățător, Ioachim Muntean din Beba-veche a fost rugat să facă propagandă și să înscrie membri noi pentru Asociație. Iată răspunsul pe care l-a trimis dlui dr. Nestor Opreanu.

Stim. dle dir. al despărțământului! Dacă lista de subscriere Vi-se retrimite goală, să nu Vă surprindă, căci timpul luminilor în care ne aflăm nu mai permite a presupune, că un popor se află în necultură.

Poporul nostru nu mai are lipsă de conducători sau foculari prin cari și dela cari ar putea să-și însușească cultură. El este cult, apt și destăruat întru toate.

Țăranul astăzi nu mai aleargă la avocat, el știe să-și facă contracte, cvitanțe, acuze ori instanțe și dacă mai ajungem zece ani cu atât — mai vărtos nu o să aibă lipsă, căci le vor ști face și în limba statului.

Indeosebi bebanii noștri nu au lipsă de mai multă cultură, pentru că, durere, — Vi-se remite lista goală.

Beba-veche, la 1 Aug. 1907. — Cu tot respectul *Ioachim Muntean*, m. p. inv.

Pentru autenticitate primesc răspunderea!

Săn-Miclăușul mare, la 2 Aug. n. 1907.

Dr. Nestor Opreanu, adv

Oricât am căutăm nu am găsi cuvinte destul de aspre și destul de grele pentru a înfieră pe acest mizerabil fără păreche. Nici odată nu ni-s'a dat să cetim un astfel de document de aberație, de perfidie și de cinism ca acesta.

Acest Ioachim Muntean este identic cu acel mizerabil care acum doi ani la adunarea reuniunii învățătorilor români din Lipova a propus ca limba ungurească să se predea într'un chip mai intensiv în școlile românești. Acelaș ticălos anul trecut ne-a făcut greutate la balotajul dela Párdány, lucrând împotriva candidatului naționalist Branco Ilici.

Intrebăm un singur lucru dacă: Munteanu so-coate că românii din Beba-veche mai au nevoie de învățătură și carte, pentru ce nu-și dă demisia din postul său de învățător? Oare nu ar scăpa bebanii de o cheltuielă zadarnică?

Adunarea despărțământului din Sânmiclăușul mare,

ținută Duminecă, precum ni-se anunță a reușit pe deplin. O mulțime mare de cărturari și popor a luat parte la adunare care a fost presidiată de dl *dr. Nestor Opreanu*. Toate satele au fost reprezentate prin mai mulți fruntași. Indeosebi din comuna Merei au fost mulți.

Vom publica raport.

Adunarea dela Tămașa.

Despărțământul Hida-Huedin și-a ținut adunarea generală în Tămașa la 28 Iulie n.

Adunarea a fost deschisă prin directorul despărțământului dl *dr. Simion Tămașiu*, în fața unui public numeros. În frumosul discurs dl Tămașiu a spus și următoarele cuvinte de aur: »că încercarea aceasta grea cu atât mai vărtos să ne oțelească și dând ajutor învățătorului, fiecare tată să fie dascălul familiei sale și familia sanctuarul limbei române! Intre aclamări sgo-motoase declară a IX adunare a desp. Hida-Huedin deschisă.

Cassarul Ioan Terec cetește raportul de pe anul expirat 1906—1907 și proiectul de buget pe anul viitor, precum și raportul despre starea bibliotecii din Huedin-Hida.

După o pauză de un sfert de oră, în care comisiunile au lucrat, urmează rapoartele acestora. Comisiunea a II-a și a III-a aflând progres și scoteliile în deplină ordine, propun a se da absolutorii obișnuit atât comitetului cât și cassarului și bibliotecarului.

Urmează disertația zelosului director al desp. dr. Simeon Tămașiu. A vorbit mult și convinsător. A combătut emigrarea ce ia dimensiuni tot mai înspăimântătoare, aducând multe exemple. A demonstrat relele ce pot urma din cauza aceasta asupra noastră a românilor. Arată avântul ce a luat Germania pe terenul economic și cum acolo din pământ poate cu mult mai neproductiv decât al nostru, totuși se produce mai mult. Vorbește despre păstrare, etc. Vorbirea a fost ascultată cu multă atențiune din partea poporului. S'a mai cetit frumoasa poezie de O. Goga, »Străinul«.

A urmat alegerea noului comitet pe un period de 3 ani. S'a reales tot cel vechiu și anume: Dr. Simeon Tămașiu, director, Ioan Pop, Pavel Roșca, protopreshiteri, Gavril Mureșian, preot, cu excepțiunea dlui preot Iuliu Chiffa, care a abzis și în locu-i s'a ales Dr. Alexandru Bodiu. Delegați cari să reprezinte despărțământul se aleg dnii Dr. Simeon Tămașiu și Dr. Andreiu Pop, advocați.

Seara la 7 ore producțiune teatrală. S'a jucat »Otrava de hârciog« și »Dragostea copilărească«, de tineretul din Curăplac, sub conducerea preotului I. Galiș. S'a declamat și poezia »Rugămintea din urmă« de G. Coșbuc prin I. Galiș. După terminarea programei, la acordurile plăcute ale muzicii, s'a început jocul, care a ținut până dimineața, când satisfăcuți, că fieștecare a ajutat cauzei naționale după cât a fost posibil, ne-am reîntors cătră casă cu cugetul, că în viitor o să facem mai mult. Rep.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 6 August n. 1907.

— **Știre redacțională.** Anunțăm cititorilor noștri că vom avea plăcerea de-a număra printre colaboratorii foiletonului nostru pe apreciatul scriitor Gheorghe D. *Mugur* (Sinaia). Lucrările D-sale, parte originale, parte traduceri din scriitorii francezi cei mai de seamă scrise toate într'un stil și într'o limbă atât de frumoasă și de aleasă vor contribui să înalțe nivelul foiletonului nostru.

— **Condolente românești la moartea patriarhului Brankovici.** Cu prilejul morții patriarhului Brankovici a trimis o depeșă de condolență și P. S. Sa Episcopul nostru *Ioan I. Pap.* Deasemeni a condolat și Mitropolitul *Ioan Meșianu*.

— **Din Sinaia.** Sâmbătă de dim. la orele 9 și jum. A. S. R. Principele Ferdinand a făcut o preumblare pe jos, prin oraș singur.

La orele 12 s'a reîntors la palat.

După ameazi A. S. R. Prințesa Maria însoțită de mica princesă Elisabeta, în automobil s'au dus până în com. Breaza.

La drum spre Sinaia la întoarcere s'a oprit la palatul principelui Bibescu din Posada, făcând o vizită Prințesei Marta Bibescu, unde au luat ceaiul.

La orele 8 seara s'au reîntors la Sinaia.

— **Principele Bulgariei la monarhul nostru.** Principele Bulgariei, care a sosit Sâmbătă seara în Ischl, a fost primit Duminecă la 11 a. m. de împăratul și regele Francisc Iosif.

— **Delegație austro-ungară la regele Carol.** Comandantul corpului 12 al armatei austro-ungare, generalul Gaudernack, a plecat, însoțit de mai mulți ofițeri superiori austriaci la Sinaia, unde va fi primit în audiență din partea regelui Carol.

— **Crematoriu în Arad.** În Budapesta s'a format o societate pentru arderea cadavrelor, care propovăduiește ideea: morții să nu fie mai mult înmormântați, ci arși. Societatea voiește să zidească un crematoriu, cuptor pentru arderea morților, și în Arad. Afar' de aceasta se vor zidi crematorii în Timișoara, Seghedin, Oradea-mare etc.

— **Alegere de preot.** Ni-se scrie: In 30 Iuliu sau ales de preot în comuna Sârbești de lângă Vașcou absolventul de teologie *Ignatie Porgie*, cu aclamațiune.

— **Proces de agitație.** Am scris la timpul său, că mama și soția dlui deputat dr. Aurel Vlad au fost osândite din partea protopretorelui din Deva la câte 100 cor. amendă, pe motivul că au agitat, un la examen în contra »nației« maghiare. Ni-se scrie acum din Deva, că procuratura nu s'a mulțumit cu sentința adusă, ci și din parte-i a intentat proces, *pentru agitație*, contra »nației, în contra susnumitelor doamne. Actul de acuză a fost înaintat tribunalului re-gesc.

— **Catastrofă groaznică de tren.** In Franța s'a întâmplat o groaznică nenorocire de tren, căreia i-au căzut jertfă vre-o 60—70 de persoane. Un tren, care mergea dela Angers la Porticerris, a căzut rupându-se podul, în râul Loire. Iată amănuntele despre groaznică nenorocire; Ieri înainte de amezzi un tren al statului a plecat din Angers la Portiers. In drum trenul a deraiat tocmai în momentul, când eră pe podul de peste Loire. Podul s'a rupt și o parte a trenului a căzut dela o înălțime mare în apă. Noroc că o parte s'a rupt de restul trenului și astfel nu au căzut, decât mai multe vagoane, în cari erau lucrători francezi, în apă. Numărul victimelor se urcă la 60—70; toate victimele sunt lucrători francezi și familiile lor. Unii dintre pasageri au cercat să se salveze prin înot, dar valurile repezi ale râului i a înghițit. Nu a putut fi salvat nime, afară de cine s'a salvat singur. Poporul e foarte furios pe direcția căilor ferate, căci înainte cu doi ani s'a întâmplat tocmai acolo încă o catastrofă de tren. Ministrul lucrătorilor a plecat la fața locului.

— **Despre starea sanitară a ministrului Kossuth** s'au răspândit prin ziarele ungurești știri alarmante. Acum tot ele vin să desmintă, că starea sanitară alui Kossuth e satisfăcătoare.

— **»Invățători panslavi«**, așa numesc ziarele maghiare pe învățătorii bravi slovaci, cari se împotrivesc curentului șovinist. Aceștia sunt prigonii și li-se caută mereu nod în papură, spre a putea fi pedepsiți. Acum se scrie din *Miava*, că învățătorii confesionali slovaci Vladim Laida, Paul Kulișec și Mihail Simonovici au fost pedepsiți pentru »agitare« contra statului cu câte 15 zile închisoare și câte 200 cor. amendă. Acum Ungaria și »ideia« e salvată!..

— **Cununie.** Anunțăm cu deosebită plăcere cununia amicului nostru *dr. Alexandru Marta*, avocat în Lipova cu dna văd. *Hermina Lazar*, celebrată Duminecă în catedrala din Arad.

Trimitem sincerile noastre urări de fericire!

— **Logodnă.** Ni-se anunță logodna d-șoarei *Lucreția Papp* cu dl *George Veres* celebrată la 27 Iulie în Căpâlna. Felicitările noastre.

— **Congresul VIII-lea sionist.** Congresul VIII-lea sionist se va ține în 14—20 Aug. în Haga, dupăcum am anunțat deja. Mișcarea cionistă, care țirde, a câștiga evreilor o patrie proprie în Palestina, a câștigat mult teren în timpul din urmă. S'au ales 400 de delegați din toate părțile lumii. In America singură s'au ales mai mult de 30 de membrii ai congresului; și America-de-Sud, Siberia, Seelanda-nouă, China și Argentina vor fi reprezentate. — Congresul acesta arată, ce puternici sunt evreii în lumea întreagă, arată cultura și răspândirea lor pe toată suprafața pământului.

— **Balon militar austriac.** Un balon militar austriac, care s'a înălțat în Aug. în Viena, a făcut un drum de mai sute de kilometri. Cea, mai mare înălțime, pe care a ajuns-o, e de 3200 metri. Călătoria aeriană a succes bine.

— **Emularea cu automobilul Peking-Paris.** Prințul Borghize, care întotdeauna a fost în fruntea participanților la emularea cu automobil Peking-Paris, a sosit deja cu automobilul pe pământ german. In apropiere de Kovno un defect

la roate, a cauzat întârziere. Prințul a sosit ieri la 5 ore p. m. în Berlin, unde a fost primit cu mari onoruri.

— **Deputații din Bucovina.** Deputații din camera imperială, d-nii dr. Alexandru baron Hormuzachi, dr. Constantin Isopescu-Grecul și Teofil Simionovici au sosit la Cernăuți.

Deputatul dr. Constantin Isopescu-Grecul se va înfățișa înaintea alegătorilor săi din comunele Buda, Mahala și Cotul-Ostriței spre a da raport despre activitatea sa parlamentară și starea politică; va participa și la petrecerea populară aranjată în comuna Mehala de lângă Cernăuți.

— **Caz de moarte.** Duminecă, (4 August n., după împărțirea cu sfințele sacrameinte, a încetat din viață *Florea Epescu* din Arad) în etate de 63 ani. Inmormântarea i-s'a făcut azi la orele 3 d. a. în cimitirul gr. or. de jos. Actul funebral a fost săvârșit după ritul gr. or. de părintele Gavriil Bodea. La înmormântare a luat parte în corpore și personalul tipografiei noastre, dând astfel expresie de condolențe pentru pierderea îndurată de colegul lor *Emanuil Epescu*, culegător-tipograf, fiul repausatului.

Odihnească în pace!

— **Vapor în primejdie.** Vaporul german »Graf Waldersee« s'a înisipat în canalul La-Manche. Situația lui e periculoasă.

— **Regele Eduard VII** al Angliei se va întâlni în *Wilhelmshöhe* la 14 August cu împăratul *Wilhelm*.

— **Demonstrațiile anticlericale în Italia** au luat mari dimensiuni. Papa a convorbit în cauză cu *Vanutelli*, *Sanminiatielli* și *Cagliano*, și s'a răsoindit știrea că drept protestare papa a suspendat serbările de încoronare fixate pe 9 August. Piebea caută ocaziunea ca să facă turburări. In *Spezia* demonstrația a luat caracter revoluționar: mulțimea a asediat o biserică. In *San Pier d'Arena* a fost aprins internatul unui ord călugăresc. Asemenea au avut loc demonstrații în *Geneva* și *Terni*. Canonicele *Perosi* și mai mulți preoți din Roma au fost fluierați și aruncați cu pietri. In Florența radicalii și socialiștii au ținut o adunare, după care au aprins bisericile »Badva« și »Iosif«.

Prim-ministrul *Giolitti* într'un interview cu un ziarist a declarat de nebazată știrea că guvernul ar fi luat măsuri aspre încontra ordurilor călugărești.

— **Un accident lângă Brașov.** Intre Brașov și Satulung s'a întâmplat un grav accident de tren. Tramvaiul care duce dela Brașov spre Săcele s'a ciocnit la un macaz cu un tren ce venea dinspre Predeal. Partea anterioară a vagonului-motor a fost sfărâmată. D-na *Veres* din București și-a fracturat un picior. *Iosif Csikai* și ziaristul grec *Alcibiade Sordelli*, care trăiește în Brașov au suferit lovitură la ochi. Ceialalți pasageri încă au suferit contuziuni.

— **Iarăși automobilul.** Sâmbăta trecută s'a aranjat o emulare cu automobilul în Bordeaux, Franța. Șapte persoane au murit, nenorocindu-se cu automobilul.

— **Miliardarul Rockefeller** zace grav bolnav în *Kleveland*. In Berlin se așteaptă cu mare interes impresia, ce va face știrea aceasta la bursă.

— **Prăvălie nouă** s'a deschis în Arad str. *Forray* nr. 2 în casa adv. *Lukács L.*, sub firma *Jankovics György* provăzută cu cele mai moderne și mai noi mode femeiești. *Jankovics György*, care în 12 ani a fost aplicat la firma *Rosenbluch H.* és tărșa a câștigat stima publicului din Arad și jur. *Jankovics György* fiind cunoscut ca un tinăr comerciant ambițios, sperează sprijinul publicului din Arad și jur.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumsețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă *Marta* și săpun *Marta*, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra piștruiilor, petelor de ficat, coșuri, milteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă *Marta* costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: *Tó-nay Imre* și *Wachsmann Jenő*, droguerie și parfume-cie în *Szabadka*.

Ultime informațiuni.

Testamentul lui Grigorescu.

In testamentul lăsat de pictorul *Grigorescu*, sunt desemnați ca legatari universali soția și copilul său. Avera lui *Grigorescu*, care se ridică la suma de 300.000 de lei, afară de marele număr de tablouri rămase, și cari valorează mai mult de o sută de mii de lei, va fi astfel împărțită: Fratele și sora defunctului vor primi împreună 3000 lei pe lună, 50.000 lei sunt hotărâți pentru ministerul de instrucțiune publică, fond destinat pentru trimiterea în fiecare an a doi tineri români în străinătate, pentru a-și desăvârși studiile artistice, iar restul va rămâne familiei sale, soția și copilul. De asemenea și frumoasa vilă din *Câmpina* a regretatului pictor, special aranjată pentru lucrul picturii, a fost lăsat dnei *Grigorescu*.

BIBLIOGRAFIE.

Au apărut »Convorbirile literare« Nrul 7, anul XLI, sub direcțiunea dlui *S. Mehedinți* cu următorul cuprins bogat: *Duiliu Zamfirescu*: Scrisori romane. *A. A. Naum*: Triolete (poezie). *G. Popa-Lisceanu*: Urme de sărbători păgânești. *Al. Tzigara-Samurcaș*: Preținsele cule ale dlui *T. Antonescu*. *Eugen Ciuchi*: Sonet (poezie). *Dr. Paulescu*: Transformism ori Paulism și Filologie sentimentală, Răspuns dlui *D. Voinov*. *Mihail Antoniadu*: Incercare asupra superficialității. *Dr. G. Alexici*: *Titu Buhoglină*. *Cronica literară și științifică*: Fapte, recenzii, reviste. *Cronica artistică*: de *Al. Tzigara-Samurcaș*. *Cronica economică*: de *dr. Stăicovici*. *Dela români de peste hotar*: de *Ioan Russu-Șirianu*. *Bibliografie*. Mai multe ilustrații. Abonamentul pe un an pentru românii din Austro-Ungaria 15 cor. Prețul unui exemplar lei 1.75. Administrația și tipărirea revistei la »Institutul de Arte grafice Carol Göbl S-sor I. St. Rasidescu«, București, Strada Doamnei Nr. 16.

Am primit: »Al XXIII ilea anuar al institutului pedagogic-teologic al arhidiecece ortodoxe transilvănene în Sibiu« pe anul școlar 1906/7 publicat de *dr. Eusebiu R. Roșca* director. Cuprinsul: 1. Principiul național în muzică, de *Timoteiu Povic*. 2. Știri școlare și cronica institutului.

»Cantorul bisericesc« opul dlui *G. Bujigan* învățător în *Deliblat* (*Temes m.*) incurând va ieși de sub tipar. Din acest op s'au scos până acuma 18 coale de tipar. Opul atât ca cuprins, cât și ca aranjare, e neîntrecut în literatura bisericescă — la noi. Abonamente se mai primesc până la finea lui August, când opul va apărea complet.

Prețul opului broșat: 8 cor.; legat în pânză — bogat aurit 10 cor.; legătură luxoasă — în piele, 14 cor.

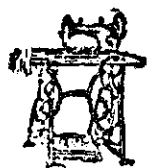
Economie.

Nouă emisiune a băncii »Mureșanul« Institutul de credit și economii »Mureșanul« în adunarea sa generală extraordinară ținută ieri în *M. Radna* sub președinția dlui *Mihail Veliciu*, a decis urcarea capitalului dela 80.000 la 160.000 coroane.

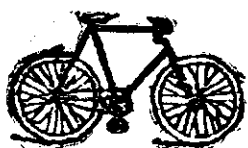
Adunarea generala a fost foarte bine cercetată și a luat cu însuflețire hotărârea aceasta menită să dea un nou avânt înfloritorului institut.

Fempel E.
Pancsova.

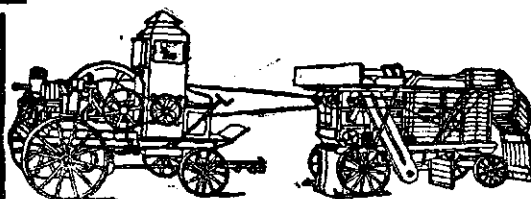

Espeziază tot felul de mașini originale de prima calitate, d. e. : garnituri de îmblătit, ciure, grape, tăietori de tulle, mașini de sfărâmat, teasc de struguri, ș. a., ș. a.

Mai departe își recomandă magazinul cu **biciclete** cea mai bună fabricație, și **mașini de cusut**, precum și tot felul de părți alcătuitoare de biciclete și mașini de cusut.

Singurul reprezentant al mașinei de spălat **JOHNS.**

In atelierul meu aranjat cu putere motorică primesc pentru reparațiuni tot felul de mașini originale, precum și mașini de cusut cu prețurile cele mai moderate.

SCHMIDT
FRIGYES
és TÁRSA.

Atelier de repararea mașinelor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică.
Nagyvárad Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de bransa noastră; astfel de exemplu: **Lumini electrice, porți de pompă, îngrădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos mod.** Pregătim apoi și reparăm și provedim din nou: **tot felul de mașini de economie, instrumente de economie, instrumente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini de vapor, etc.** Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm pe răspunderea noastră.

Mai ales punem mare pond pe îmbunătățirea mașinelor de tipografie și mutarea tipografiilor, fiindcă **SCHMIDT FRIGYES**, membrul firmei, a servit 14 ani de-a rândul în fabrica de mașini alut Wörner J. és Társa din Bpsta.

S'a deschis

O prăvălie nouă

Mărfuri nouă

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că reintorcându-mă din călătoria mea de cumpărare

mi-am deschis

în strada Forray

(casa Lukács)

prăvălia mea

provăzută cu cele mai noi și mai moderne mărfuri.

Rugând părtinirea onor. public

sunt cu stimă

Jankovics György

ARAD

strada Forray nr. 2

(casa Lukács).

Cine are năsip sau petriș se schimbă
în „Bae de aur“

dacă se ocupă cu prepararea petrilor în mod artificial.

Se pot prepara cu mici cheltueli:

Cărămizi de părete din cement prepararea a 1000 de bucăți . . . 18 C.

Tigle de cement pentru acoperiș prepararea a 1000 bucăți . . . 40 C.

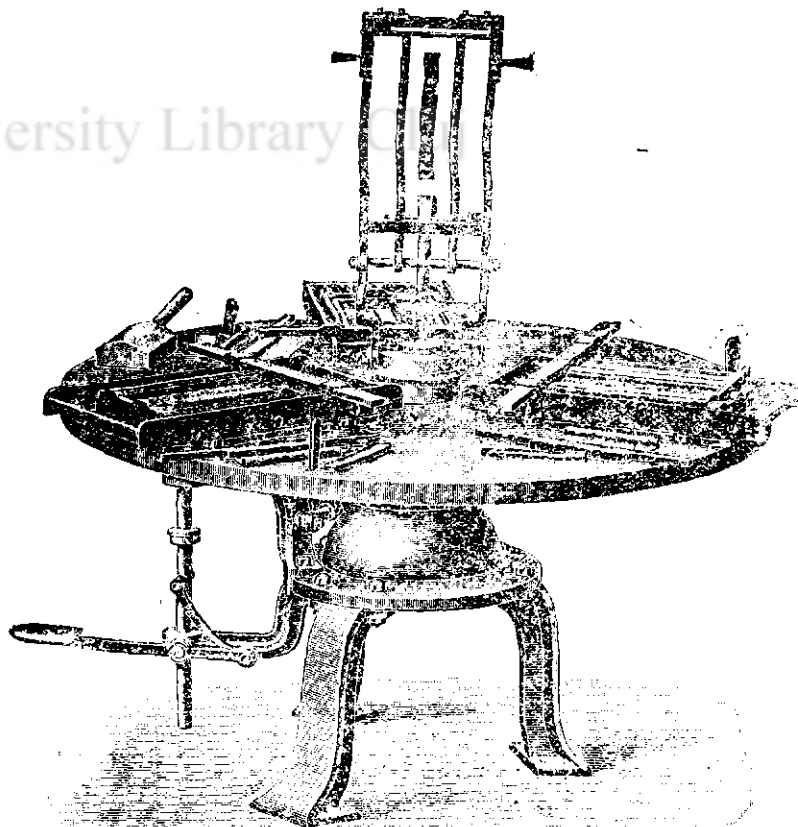
Plăci de cement prepararea a 1000 bucăți . . . . . 50 C.

Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântâni ș.

Mașinăriile necesare pentru fabricarea celor de sus le liferază **ERNST TIETZE** fabrica de mașinării liferite medailate în mai multe rânduri și turnătorie de fer **GUBEN N. L. Germania.**

Reprezentat de către:

BÜSCHITZ MOR în KOMÁROM.

CATALOG ILUSTRAT ȘI PROIECT DE BUGET gratuit trimite reprezentantului fabricii Büschitz Mor, Komárom, cătră care trebuesc adrese și scrisorile.

Oficina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos **mechanist** **ARAD,**
Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA.**

Unicel magazin de renumitele mașini de cusut

PF A F F.

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află **mare asortiment de gramophone și plăci.**

Condiții de solvire foarte avantajoase.

▲ MARE ▲
▲ OFICINĂ ▲
▲ DE ▲
▲ DREGERE. ▲

